

Obsah

Přehled legislativních návrhů projednávaných Parlamentem ČR

Nově publikovaná judikatura

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera / manažera, s nímž jste obvykle ve spojení, nebo:

Bankovní a finanční služby:
Pavel Jendrulek

Fúze a akvizice:
Daniel Weinhold, Dušan Kmocho

Soudní / arbitrážní řízení:
Milan Polák, Ondřej Havránek

Informační technologie a duševní vlastnictví:
Martin Lukáš

Soutěžní právo / právo EU:
Thilo Hoffmann, David Emr

Pracovní právo:
Milan Polák

Nemovitosti:
Pav Younis, Ivan Sagál

© 2010 Weinhold Legal.
Všechna práva vyhrazena

VYBRANÉ LEGISLATIVNÍ NÁVRHY PROJEDNÁVANÉ PARLAMENTEM ČR

NOVELA ZÁKONA Č. 137/2006 SB., O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky projednává ve třetím čtení vládní návrh novely zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (sněmovní tisk 833) (dále jen „Novela“). Novela navazuje na nedávnou novelu zákona o veřejných zakázkách provedenou zákonem č. 417/2009 Sb., která byla přijata před chystanou Novelou jako určité „prozatímní řešení“ z důvodu nutnosti včasné transpozice tzv. „dohledové směrnice“ č. 2007/66/ES (novela č. 417/2009 Sb. nabyla účinnosti dne 1. ledna 2010). Projednávaná Novela je však rozsáhlejší a komplexnější než novela č. 417/2009 Sb. a jejím obsahem je například:

- § zpřesnění definice sektorových zadavatelů a centrálního zadavatele (sektorovými zadavateli by byly i osoby, které se teprve připravují na výkon relevantní činnosti a například za tímto účelem zadávají veřejnou zakázku);
- § upřesnění výjimky z působnosti zákona o veřejných zakázkách pro tzv. interní zadávání (z angl. „in-house“) v souladu s judikaturou ESD (požadavek na výkon „podstatné“ části činnosti pro kontrolujícího veřejného zadavatele);
- § znovuzavedení povinnosti při otevírání obálek oznámit nabídkovou cenu;
- § další úpravy týkající se kvalifikace (např. možnost prokazovat kvalifikaci prostými kopiemi dokladů, zavedení protokolu o posuzování kvalifikace, možnost předkládat

dokumenty ve slovenštině, povinnost prokázat splnění základních kvalifikačních předpokladů i za subdodavatele, kteří se podílejí na prokazování splnění kvalifikace);

- § úprava některých problematických otázek týkajících se zjednodušeného podlimitního řízení (zejména uveřejňování výzvy, možnost požadovat jistotu, možnost využít opční právo apod.);
- § komplexní novelizace částí týkajících se rámcových smluv, opčního práva a soutěže o návrh;
- § vypuštění tzv. kvazikoncesí, resp. jejich provázanosti na koncesní zákon;
- § posílení principu ekonomické výhodnosti nabídky při stanovení hodnotících kritérií důrazem na vztah užitné hodnoty a ceny;
- § zkrácení lhůt pro poskytování dodatečných informací a pro oznámení výsledku zadávacího řízení;
- § vyjasnění některých otázek týkajících se jistoty (zejména vracení originálu záruční listiny bance).

Mezi nejdůležitější navržené pozměňovací návrhy k Novele patří následující:

- § u veřejných zakázek s předpokládanou hodnotou vyšší než 500 mil. Kč uzavíraných na dobu delší 5 let nebo na dobu neurčitou se navrhuje povinné zpracování ekonomického a finančního posouzení předmětu veřejné zakázky (zadavatel je v takovém případě povinen vyžádat si stanovisko Ministerstva financí, které je podmínkou pro platnost smlouvy);

- § u dodavatele, který má právní formu akciové společnosti, musí být vydány pouze akcie na jméno a musí být předložen aktuální seznam akcionářů;
- § dodavatel musí předložit seznam svých zaměstnanců nebo členů statutárních orgánů, kteří pracovali v posledních třech letech u zadavatele veřejné zakázky a byli v pozici s rozhodovací pravomocí pro rozhodování o veřejných zakázkách;
- § povinnost zadavatele zveřejňovat veškeré informace způsobem umožňujícím dálkový přístup (internet);
- § zadavatel musí bezodkladně po otevření obálek zveřejnit nabídkovou cenu (aby v mezidobí nemohlo dojít k její manipulaci);
- § v případě, že dochází k losování, musí být přítomen notář, aby výsledek stvrdil notářským zápisem.

Novela tak přináší poměrně významné změny, které budou mít dopady jak na zadavatele, tak i dodavatele.

NOVELA ZÁKONA 513/1991 SB., OBCHODNÍ ZÁKONÍK

Na 67. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky byl projednán a odeslán k projednání do výborů poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 990).

Navrhovaná právní úprava je reakcí na rozmáhání se tzv. „katalogových podvodů“, což je nekalá obchodní praktika směřující k neúmyslnému uzavření obchodně-závazkového vztahu ze strany oslovených, kteří jsou „katalogovou“ společností uváděni v omyl.

Podstatou katalogového podvodu je poskytnutí služby – uvedení (zveřejnění) osloveného (většinou živnostníka nebo jiného drobného ekonomického subjektu) v internetovém katalogu či méně často i v tištěném katalogu nebo katalogu distribuovaném na médiu, ovšem při hrubém nepoměru mezi požadovanou cenou a hodnotou poskytnuté služby (náklady na vytvoření webových stránek internetových katalogů jsou zcela zane-

dbatelné, stejně jako u tištěných verzí či verzí zasílaných na datových médiích).

Podstata akceptace takovéto služby ze strany oslovených spočívá v důmyslném zamlčení klíčových informací ze strany katalogové společnosti (buď že se vůbec jedná o smlouvu nebo ukrytí klíčové informace o ceně nabízené služby) – kromě obligátního drobného písma jsou používány různé odkazy na jiné dokumenty a „odkazy na odkazy“. Nezřídka se objevují i informace s dvojím možným výkladem, přičemž katalogová společnost telefonicky ujišťuje osloveného o „správném“ výkladu, avšak tuto interpretaci po akceptaci smlouvy poškozeným diametrálně změnil.

Současné znění § 44 odst. 1 obchodního zákoníku, které vymezuje nekalou soutěž jako „jednání v hospodářské soutěži...“, má být podle navržené novely změněno na „jednání v hospodářském styku...“, čímž se rozšiřuje dopad ustanovení týkajících se prostředků ochrany proti nekalosoutěžním praktikám i na obecněji pojatý subjekt – zákazníka – když pod tuto kategorii spadají i subjekty, které vzájemně nemusejí být dle navržené novely v soutěžním vztahu.

Dále tato novela do § 46 obchodního zákoníku přidává celý nový odstavec 5, který přímo směřuje k zákazu používaných nekalých obchodních praktik používaných katalogovými firmami, a které by se tak mělo stát výrazným omezujícím faktorem pro podnikání takovýchto subjektů na území České republiky.

NOVĚ PUBLIKOVANÁ JUDIKATURA

Tato část obsahuje vybraná shrnutí nově publikované judikatury vztahující se k obchodnímu právu. Text vlastních soudních rozhodnutí byl upraven pro účely tohoto uveřejnění.

K DŮKAZNÍMU BŘEMENU OHLEDNĚ PRAVOSTI SMĚNKY (PRAVOSTI PODPISU)

(rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 3478/2007 ze dne 21. prosince 2009)

Popře-li žalovaný ve sporu o zaplacení vlastní směnkou její pravost, leží důkazní

břemeno ohledně pravosti směnkou (pravosti podpisu žalovaného na směnke) na žalobci, který směnku k důkazu předložil a který ze skutečností v ní uvedených vyvozuje žalobou uplatněný nárok. Pro určení nositele důkazního břemene ohledně pravosti podpisu dlužníka na směnke není a nemůže být významné, zda konkrétní věc bude projednána a rozhodnuta (směnečným platebním rozkazem) ve zkráceném směnečném řízení nebo zda ve věci bude rozhodnuto v „běžném“ sporném řízení.

Způsob projednání věci se projeví (může projevit) pouze v tom, že otázkou pravosti podpisu dlužníka na směnke se v prvním z uvedených případů bude moci soud zabývat (s ohledem na zásadu koncentrace námitkového řízení) jen tehdy, pokud žalovaný pravost směnkou (pravost svého podpisu na směnke) ve včas podaných námitkách zpochybní.

K ODPOVĚDNOSTI ČLENA STATUTÁRNÍHO ORGÁNU

(rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4824/2007 ze dne 20. října 2009)

V posuzovaném případě jednatel společnosti uzavřel s žalobcem smlouvu o dílo. Před uhrazením žalobcovy faktury za provedení díla byl však na majetek společnosti prohlášen konkurs. Žalobce proto podal na jednatele společnosti žalobu za vzniklou škodu na základě neuhrazené faktury za provedené dílo s odkazem na ustanovení § 194 odst. 5 a 6 obchodního zákoníku.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku odkázal na svá předchozí rozhodnutí, v nichž opakovaně potvrdil, že zákonné ručení (člena) statutárního orgánu společnosti za závazky společnosti na základě § 194 odst. 6 obchodního zákoníku nemůže vzniknout, jestliže nebyly prokázány předpoklady jeho odpovědnosti za škodu způsobenou společností. Učinil tak i v situaci, kdy na majetek společnosti byl prohlášen konkurs.

Podle názoru Nejvyššího soudu se má aplikovat v tuzemském právu jiný právní institut, a to (přímá, delikttní) odpovědnost (členů) statutárního orgánu věřitelům za škodu způsobenou porušením povinnosti podat návrh na prohlášení

konkursu, která se v době, k níž se váže posuzovaná věc, opírala o § 3 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a nyní vychází (pro insolvenční návrh) z § 99 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů.

Předpoklady této odpovědnosti se Nejvyšší soud podrobně zabýval v rozhodnutí uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 33/2008. V tomto rozhodnutí mimo jiné uzavřel, že pokud pohledávka věřitele vznikla až v době, kdy statutární orgán společnosti či jeho člen byl v prodlení se splněním označené povinnosti, je škodou celý rozdíl mezi tím, co společnosti jako dlužníku zbývá splnit věřiteli, a částkou, kterou věřitel posléze obdržel v konkursu na úhradu této pohledávky.

K URČOVACÍ ŽALOBĚ PODLE § 183K ODS. 1 OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU (SOUDNÍ OCHRANA ÚČASTNICKÝCH CENNÝCH PAPIRŮ)

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4712/2007 ze dne 16. prosince 2009)

Navrhovatel má právo domáhat se návrhem podle § 183k odst. 1 obchodního zákoníku v rozhodném znění **určení, jaká je výše přiměřeného protiplnění** poskytnutého akcionářům podle § 183m odst. 1 obchodního zákoníku v rozhodném znění, aniž by musel prokazovat (v intencích § 80 písm. c) občanského soudního řádu) **naléhavý právní zájem** na požadovaném určení.

Na základě takového návrhu pak soud rozhodne tak, že určí konkrétní výši protiplnění připadající na jeden účastnický cenný papír akciové společnosti, jejíž valná hromada přijala rozhodnutí podle § 183i obchodního zákoníku.

Současně však je třeba uvést, že nevýhodou určovacího návrhu je, že i když navrhovatel v řízení uspěje, soudní rozhodnutí mu nemůže sloužit jako titul pro výkon rozhodnutí (exekuci). **Neuhradí-li hlavní akcionář dobrovolně protiplnění** ve stanovené výši, popřípadě neuhradí-li dobrovolně rozdíl mezi

vyplacenou výší protiplnění a částkou vycházející z pravomocného určení výše přiměřeného protiplnění soudem, **bude se muset navrhovatel obrátit znovu na soud a v novém nalézacím řízení požadovat odsouzení hlavního akcionáře k zaplacení** určeného protiplnění či rozdílu mezi protiplněním vyplaceným a určeným.

K tomu Nejvyšší soud uzavírá, že není vyloučeno ani to, aby se navrhovatel domáhal návrhem podle § 183k odst. 1 obchodního zákoníku **zaplacení protiplnění** ve výši uvedené v návrhu, popřípadě doplacení v návrhu specifikovaného rozdílu mezi výší protiplnění, vyplaceného hlavním akcionářem, a výší, již považuje za přiměřenou. Rozhodne-li pak soud o povinnosti hlavního akcionáře zaplatit přiměřené protiplnění dříve, než dosavadním vlastníkům účastnických cenných papírů vznikne právo na zaplacení (§ 183m odst. 2 obchodního zákoníku), musí stanovit lhůtu k plnění tak, aby neuplynula předtím, než navrhovateli vznikne právo na zaplacení protiplnění.

K ŘÍZENÍ O NÁVRHU PODLE § 183K ODS. 1 OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU

(usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4712/2007 ze dne 16. prosince 2009)

Z ustanovení § 83 odst. 2 písm. d) občanského soudního řádu vyplývá, že zahájení řízení proti hlavnímu akcionáři ve věcech přezkoumání protiplnění při výkupu účastnických cenných papírů podle § 183k obchodního zákoníku brání tomu, aby proti němu probíhalo u soudu řízení o návrzích jiných akcionářů téže společnosti domáhajících se téhož přezkoumání. Podá-li tedy poté, co bylo zahájeno řízení o přezkoumání výše protiplnění proti hlavnímu akcionáři, návrh na určení přiměřené výše protiplnění či návrh na zaplacení protiplnění v požadované výši či doplacení poskytnutého protiplnění do požadované výše (ale dříve, než je pravomocně skončeno) další akcionář, **je nutno tento další návrh považovat za přistoupení k prvnímu řízení.**

Soud při rozhodování o návrhu na zahájení řízení dle § 183k **není vázán tím,**

jak navrhovatel v tzv. žalobním petitu **zformuloval svou představu o výši přiměřeného protiplnění** na jednu akcii. **Může** tedy **svým rozhodnutím určit přiměřené protiplnění na jednu akcii částkou vyšší nebo** naopak (aniž by ve zbývajících „části“ návrh zamítal) **částkou nižší.** Návrh na určení přiměřené výše protiplnění bude projednatelný (soud o něm může zákonem předvídaným způsobem věcně rozhodnout) **dokonce i tehdy, omezí-li navrhovatel svůj požadavek na určení přiměřené výše protiplnění, aniž v žalobním petitu zformuluje svou představu o výši přiměřeného protiplnění na jednu akcii.**

V rámci jednoho řízení ob stojí vedle sebe (z hlediska povinnosti soudu o nich věcně rozhodnout) i nároky dvou či více navrhovatelů z nichž část se domáhá nároků plynoucích z ustanovení § 183k obchodního zákoníku návrhem na splnění povinnosti (o zaplacení příslušné částky) a část „jen“ návrhem na určení přiměřené výše protiplnění. Důvod pro částečné zamítnutí návrhu na zahájení řízení z důvodu souběžné kumulace (v tzv. „žalobním petitu“) určovacího výroku s výrokem o splnění povinnosti, by nebyl dán (ohledně určovacího výroku) ani tehdy, kdyby se tato kumulace vztahovala k osobě jednoho a téhož navrhovatele.

Tam, kde je v důsledku souběžné kumulace uplatňován (podle ustanovení § 183k obchodního zákoníku) vedle sebe (jedním nebo více navrhovateli) **návrh na zaplacení přiměřeného protiplnění i návrh na určení přiměřené výše protiplnění, nemohou výroky, jimiž soud o takových návrzích věcně rozhodne, nabýt právní moci jinak než současně.**

K URČENÍ VÝŠE ODMĚNY PROKURISTY A NÁHRADY JEHO NÁKLADŮ

(rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 2713/2009 ze dne 25. listopadu 2009)

Prokura je obchodněprávní plná moc. Propůjčuje prokuristovi zákonem upravenou schopnost zastupovat podnikatele, není však zákonným zmocněním. Protože se jedná toliko o pověření k zastupování, je od sebe odděleno toto

pověření a vnitřní vztah prokuristy k podnikateli. Tento vnitřní vztah může být založen na smlouvě jakéhokoli druhu. Neexistuje proto „povolání prokurista“ či prokura jako předem určená funkce ve vnitřní struktuře společnosti.

Vzhledem k tomu, že prokurista zastupuje podnikatele v provozu jeho podniku, nepůjde obvykle o činnost vykonávanou bezúplatně, ale ani takový případ není vyloučen, bude však patrně jen teoretický. To nic nemění na skutečnosti, že odměna musí být mezi prokuristou a podnikatelem sjednána a její sjednání musí být v případném sporu prokázáno.

Není-li vztah, z něhož vychází udělení prokury, založen smlouvou určitého typu (zde závisí zcela na vůli smluvních stran, jakou smlouvu zvolí), je nutno připustit podpůrnou aplikaci některého ze smluvních typů upravujících obstarání záležitosti.

Vzhledem k tomu, že zákonné vymezení rozsahu prokury určuje, že **prokurista je zmocněn ke všem právním úkonům, k nimž dochází při provozu podniku, že jde o záležitost spojené s podnikáním zastoupeného, přiklání se Nejvyšší soud k podpůrné aplikaci mandátní smlouvy**, podle níž se mandatář zavazuje k zařazení určité obchodní záležitosti mandanta uskutečněním právních úkonů jménem mandanta nebo uskutečněním jiné činnosti. Z tohoto závěru též vyplývá, že **mandant je povinen za zařazení záležitosti zaplatit mandatáři úplatu.**

Prokuristovi proto náleží za zařizování záležitostí podnikatele úplata podle jejich ujednání. **Není-li úplata ve smlouvě stanovena, je podnikatel povinen zaplatit mandatáři úplatu, která je obvyklá v době uzavření smlouvy za činnost obdobnou činnosti, kterou prokurista uskutečnil** při zařazení záležitosti (§ 571 odst. 1 obchodního zákoníku).

Z toho též vyplývá, že **nárok na úplatu nelze vázat jen na samotný fakt udělení prokury, nýbrž je nutno zkoumat, zda prokurista skutečně záležitosti spojené s provozem podniku zastoupeného zařizoval a v jakém rozsahu.**

Analogická aplikace postavení statutárního orgánu na postavení prokuristy není možná.

K ÚČINKŮM VÝHRADY VLASTNICKÉHO PRÁVA

(rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 1028/2007 ze dne 30. července 2009)

Výhrada vlastnického práva (pactum reservati dominii) je vedlejší smluvní ujednání při úplatných smlouvách, kterým se okamžik převodu vlastnického práva neváže na čas, s nímž ho právní předpisy obvykle spojují, ale na dobu pozdější, odloženou na úplné zaplacení ceny převáděného předmětu, resp. na poskytnutí ujednaného protiplnění. V důsledku toho **nabyvatel nabývá předmět plnění jeho převzetím do pouhé detence a nabytí vlastnického práva je úmluvou stran suspendováno na dobu pozdější. Dokud tedy výhrada vlastnického práva ve prospěch zcizitele trvá, nemůže nabyvatel s věcí volně nakládat a na věc se ve vztahu k němu hledí jako na věc cizí, která je nabyvateli jen svěřena.** Jde o ujednání o určení doby nabytí vlastnictví (úmluva o převodu certo tempore).

Poruší-li kupující závazek zaplatit řádně a včas sjednanou kupní cenu, stojí prodávající před volbou, zda od kupní smlouvy odstoupí (nebude-li mezi stranami ujednáno něco jiného, učiní tak na základě ustanovení § 517 občanského zákoníku) a bude požadovat vrácení věcí, k nimž uplatnil výhradu vlastnického práva, **nebo** zda ve smluvním vztahu s kupujícím nadále setrvá a **bude vymáhat úhradu kupní ceny.**

Jelikož uplatnění jednoho z těchto práv vylučuje uplatnění druhého, není pochybnost, že prodávající může jen volit mezi nimi, nikoli uplatnit obě tato subjektivní práva současně. **Připouští se nicméně, aby prodávající, který nejprve žádal zaplacení kupní ceny, již provedenou volbu případně změnil,** od uplatňování subjektivního práva na zaplacení upustil, odstoupil od kupní smlouvy a poté začal uplatňovat právo na vydání věci.

V obráceném pořadí změna volby možná není, neboť povinnost kupujícího zaplatit kupní cenu účinky odstoupení od smlouvy zaniká. **Výhrada vlastnického práva může být platně sjednána i u věcí genericky (druhově) určených** (u genericky určených věcí má pro platnost a trvání výhrady význam jejich dostatečné odlišení od jiných věcí téhož druhu, např. oddělením uložením či uskladněním, zvláštním označením apod.).

© 2010 Weinhold Legal.